

Bayer Zsolt: Mongólia 1. rész – Indulás az ismeretlenbe

2023 június 29. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Mi, magyarok, szoktuk mondogatni, hogy azt tudjuk, mi lesz, de addig mi lesz?

Ilyesmi jár a fejemben itt, Mandalgoviban.

Még azt sem tudják, hol van? Akkor mondom: Mongóliában. Pontosabban Mongólia Dundgovi tartományában, mert annak a f?városa. Ulánbátortól nagyjából háromszáz kilométerre délre, a Góbi sivatag szélén. Bár amikor azt mondtam kísér?nknek, tolmácsunknak és barátunknak, Tulgának, hogy „Góbi desert”, vagyis Góbi sivatag, felnevetett és elmondja, hogy náluk a Góbi jelentése sivatag, tehát mikor azt hallja, hogy „sivatag sivatag”, akkor jól szokott szórakozni.

De mindezen mellékes körülményekt?l eltekintve itt vagyunk tehát, Mandalgoviban. A Góbi szélén. Körülnézve el?ször a vadnyugat jut eszembe, és ha belovagolna a Harmonikás, nem lennék különösebben meglepve. Másodjára pedig Rejt? Jen?-idézetek rémlenek fel. Például ez:

Négy különböz? nemzetiség képvisel?je volt az asztalnál: egy amerikai gyalogos, egy francia ?rvezet?, egy angol géppuskás és egy orosz hússaláta. A gyalogos, az ?rvezet? és a géppuskás a padon foglaltak helyet, a hússaláta az asztalon, egy tálban.

Id?: délután hét óra.

Színhely: Afrika, Rakhmár, egy távoli, eldugott garnizon a Szahara valamelyik oázisában, ahol néhány ottfelejtett légionista és egypár nyomorult arab teng?dik.

Személyek: személytelenek.

Történik: semmi.

De ez is teljesen mellékes ahhoz képest, hogy itt vagyunk. És perceken belül elindulunk életünk talán legnagyobb kalandjára. S azt pontosan tudjuk, hogy miképpen jutottunk ide. Azt is, hogy mi lesz, vagyis, ha a Jóisten megsegít, akkor majd hazamegyünk. De hogy addig mi lesz? Azt az egyet nem tudjuk.

De a lámpa éppen zöldre vált. Úgyhogy elindulunk.

Bámulom a tájat. Ehhez foghatót még soha nem láttam. Pet?fi ezt írta nekünk, ez egyik öröksége a milliónyiból:

Lent az Alföld tengersík vidékin, ott vagyok hon, ott az én világom, börtönéb?l szabadul sas lelkem, ha a rónák végtelenjét járom.

Na most, ha az alföldi rónák végtelenek – amit elfogadok –, akkor nem tudom, mi a megfelel? szó erre a pusztaságra. Vagy talán – ahogy ? is írta–, a tenger.

S a mongolok is ezt a szót használják a végtelenségre, csak ?náluk az eget, az ég s a pusztaság végtelenjét jelenti.

Els? állomásunk: Tsagaan Suvarga. Magyarul: a Fehér Sztúpa.

Csak állsz, és nézel, sokáig. S persze el?ször – mert nyugatról jöttél – átböngészed a „tudományos” leírásokat. Hogy azt mondja, ez itt egy fejlesztend? bánya, egy rézérc lel?hely, amely a becslések szerint 240 millió tonna érctartalékot rejt magában, s mint ilyen, rajta van a mindenkori mongol kormányok stratégiai fontosságú helyeinek listáján.

Ó, hát ez remek...

Aztán felidézed, az el?tted itt jártak milyen fontoskodó megjegyzéseket tettek – például ezt:

„Helyszín: 420 km-re Ulánbátortól, 85 km-re Ulziit városától Dundgobi tartományban, és 30 km-re keletre az Ulánbátor-Umnugobi f?úttól.

Mi az a Tsagaan Suvarga?
Harminc–hatvan méter magas, 400 méter hosszú, színes mészk?képz?dmény, egykor az óceán feneke volt, ahol tengeri kövületeket és kagylókat találnak a látogatók. Színei kiemelked?ek kora reggel és este. A Tsagaan Suvarga nevét arról kapta, hogy alakja a buddhista reliktum sztúpára vagy pagodára emlékeztet.”

Hát ez még remekebb...

Annál is inkább, mivel a Góbiban vagyunk, s ezzel kapcsolatosan éppen egy magyar utazó és tudós ajándékozta meg a világot egy fontos felfedezéssel.

Lóczy Lajos földrajztudósról van szó, aki 1877-ben indult el errefelé, s a következ?ket olvashatjuk róla, illetve tudományos kutatásairól:

„Els?sorban is megállapította, hogy a Góbi sivatagnak és a fels? Huangho vidékének sivatagi képz?dményei, az úgynevezett Hanhai rétegek nem tengeri lerakódások.
Han-hai annyit jelent, mint száraz tenger. A kifejezést el?ször Richthofen alkalmazta a hatalmas, helyenként 1000 m vastagságot meghaladó rétegösszletre, utalva a rétegek tengeri eredetére. Lóczy szerint ezek a rétegek szárazföldi eredet?ek. Ez annál jelent?sebb felfedezés, mert Lóczy felléptéig azt tartották, hogy az egész bels?-ázsiai sivatag olyan hegyláncok és térszíndomborodások közti tekn?ket foglal el, melyeket az ázsiai kontinens törzsökében legtovább lepett el a tenger vize. ? viszont továbbmen?en leszögezte azt is, hogy a Han-hai rétegek keletkezésének az a magyarázata, hogy lefolyástalan medencékben a törmelék felhalmozódik, mert nincs, ami tovaszállítsa.”

Nahát, akkor ennyit a tengeri kövületekr?l meg a kagylókról.

S ekkor nem marad más hátra, mint a miszticizmus és a transzcendens.

Fehér Sztúpa...

A mongolok is tudták ezt, s nem is nevezhették el másképpen ezt a helyet, mint saját hitük s szent helyeik neve után.

Hamvas ezt írja:

A gátlástalan életszomjúság az embernek nem eredeti magatartása, hanem azért keletkezett, mert valamit, ami az életnél fontosabb, elveszített. […] Mivel a teljesség elveszett, az ember lefokozott állapotba került. […] E lefokozott létezés eredménye a […] megzavarodás. […] A hagyomány a létezés intakt állapotát akarja helyreállítani. […] Aki az életet csak élvezni akarja, elveszti, mert amit kap, az lényegtelen és üres. Aki minden nehézségével vállalja, az a valósággal együtt megnyeri az egészet.

Az egylényeg? ember nem csak élvezni akarja az életet, hanem vállalni, mindenest?l. A mongol ember ilyen. Egylényeg?.

De én Nyugatról jövök, ahol az egylényeg?ség elveszett, s maradt az élet élvezetének hajszolása.

S akkor marad egy kérdés:

Vajon hol látszik jobban ez az egylényeg?ség? Odabent a Nyugat nagyvárosaiban, vagy idekint a mongol pusztán?

Vajon, ha az Isten egyszer testet öltene és lejönne közénk, hová költözne szívesebben? A Nyugat nagyvárosainak zombik lakta drogtanyáira, vagy egy jurtába idekint a mongol pusztán?

S vajon miért lettek zombitanyák a Nyugat nagyvárosai, s miért élik antidepresszánsokon az életüket azok, akiké minden kényelem s minden földi jó?

Talán mert nem ez az élet, legalábbis az Istennel egylényeg? élet.

Ezért tagadják a természet legalapvet?bb törvényeit, a férfit és a n?t, az apaságot és az anyaságot, mert már nem

tudják, hogyan legyenek még „boldogabbak”, még „szabadabbak”, hogyan tudnák még jobban kielégíteni egyre betegebb vágyaikat.

S ugyanezek azt hiszik, szerencsétlenek, hogy ha nem esznek húst, s külön zacskóba teszik a használt injekciós t?t, amellyel éppen beadták maguknak a heroint és az almacsutkát, akkor megmentik a világot.

Idekint a mongol pusztában az Istennel egylényeg? ember pedig csak kilép reggel a jurtájából, s teszi, mit tennie kell. Nem aszkéta, nem trogloida – csak még ismer mértéket, és tudja, mi az öröm.

De miért ? az egylényeg? – hiszen nem Isten, s tudja ezt, és soha nem is képzelte magát annak. Hogyan lehet ? egylényeg?, hiszen ? is teremtmény, teremtménye annak, ki mindeneket teremtett.

Ha erre a kérdésre keressük a választ, és különös megállapításra jutunk. A Teremt? s a véle egylényeg? ember éppen abban egylényeg?ek, amiben legjobban különböznek: a teremtésben.

Az egylényeg? ember teremt, s nem az a legnagyobb problémája, hogy vasárnap is legyenek nyitva az áruházak, mert ? vasárnap is vásárolni akar. Talán egyszer rendelt egy pizzát magának, de rácsapták a telefont, amikor elkezdte elmondani, hova hozzák ki.

Így neki nem maradt más, csak a teremtés.

Teremtenie kell önmagának, a családjának, a gyerekeinek, vagyis az örökkévalóságnak, teremtenie kell nem egyebet, mint életet.

Ez az egylényeg?ség értelme emberi szinten: az élet teremtése.

S akkor kérdezem újra: hová költözne szívesebben a testet öltött Isten? A Nyugat nagyvárosainak zombiai közé, vagy ide, a mongol pusztába?

Attól függ, miért jönne. Ha „dolgozni”, akkor a zombik közé. Ha otthon érezni magát, akkor ide...

Fehér Sztúpa...

Nézd csak: magányos alakok állnak a sziklák tetején. Egyik önmagát fényképezi, a másik talán a lelkét keresi. Ha itt nem találja meg, akkor félek, sehol...

S megyünk tovább.

A Del Uul hegy fekete „sörény” szikláit kell látnunk még.

Volt id?, amikor az ember le akarta igázni a természetet. Az én generációm emlékszik az egykori földrajzkönyvekre, melyekben nagy elragadtatással írtak a „szovjet emberr?l”, aki leigázza a természetet, és a nagy Szovjetunióban, ha szükséges, még a folyók is visszafelé fognak folyni.

Tudjuk, látjuk, érezzük, mi lett a vége, s persze nemcsak a „szovjet embernek” ment el az esze, hanem majdnem mindenkinek.

A bronzkori ember nem gondolkodott ilyesmiken.

Feljött ide a bronzkori ember, a fekete sziklákra, a fekete hegyre, és nagyjából ugyanezt a tájat látta. Körülnézett, és az égvilágon semmit sem akart leigázni, csupán nem szeretett volna állandóan félni. Ezért valahogy birtokba akarta venni az ?t körülvev? világot – birtokba venni, de csak a szellemek szintjén. Ebb?l lett az alkotás. Az alkotás vágya. Mert az „örökké akarok élni” elérhetetlen vágy csupán, az egylényeg?ségét veszít? ember önzése és ostobasága – elég vetned egy pillantást a mai sztárokra, mit m?velnek az arcukkal, mert képtelenek méltósággal még megöregedni is.

Ám a „nem akarok meghalni” a legszebb emberi vágyakozás, s egyben az alkotás, a jelet hagyás kényszere.

S a mindent felülmúló megsejtése annak a csodának, hogy itt, e földön, egy nagy, ismeretlen úr vendégei vagyunk

csupán.

Feljött ide a bronzkori ember, s jelet hagyott. Hogy így vegye birtokba az ?t körülvev? világot. Jelet hagyott...

Itt hagyta a vadkecskéket, a tevéket, a szarvast, a bikát s harcát a bikával; itt az íjas vadász képét, a szarvasháton lovagló emberét, ó, micsoda szépséges képzelet... s itt a medvét, s táncoló önmagát...

S persze feljön ide a mai ember is, és odakarcolja az örökkévalóság mellé a saját szánalmas nevét. Mert azt hiszi, így örökké fog élni.

Vagy még annyit sem. Talán csak azt, hogy jópofa. Hogy különleges. Hogy valaki. Istenem...

Mert mindenki abból épít magának végtelenséget, amije van.

A nagyvárosi zombik az antidepresszánsok és a magukba fecskendezett drogok végtelen ürességéb?l. És micsoda végtelenül üres halál jár ezek nyomában. Olyan, amely csak az ilyen végtelenül üres életre következhet...

A bronzkori ember k?be véste a világot – s ez lett az ? végtelensége.

A hajdanvolt tengerjáró népek a nagy vizek végtelen fenségéb?l építettek végtelenséget. A mongolok a puszta és az ég végtelenségéb?l.

A Jóisten is abból épít végtelenséget, amije van. Elemekb?l és id?b?l.

Vörös sziklákból, sárga sziklákból, fekete sziklákból, s az id? lehelte csöndb?l.

Nekünk pedig az lenne a dolgunk, hogy megértsük ezt... s azt hiszem, végül is, ezért vagyunk itt...

(Folytatjuk)

Bayer Zsolt - www.magyarnemzet.hu

Ajánló